

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE MARINĂ "GRIGORE ANTIPA"
B-dul Mamaia nr. 300, Constanța, România, Tel. +40 241 543 288, +40 241 540 870, Fax +40 241 831 274
e-mail: office@alpha.mmri.ro, Web: www.mmri.ro

Aprobat în ședința extraordinară a CA din 08.11.2018

Președinte al CA,
Dr.ing. Simion NICOLAEV

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
A
INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETARE- DEZVOLTARE MARINĂ
„GRIGORE ANTIPA”**

2019 – 2022

CADRUL GENERAL DE DEZVOLTARE

Orientarea strategică a activităților desfășurate de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” (INCDM) trebuie abordată într-o manieră cât mai coerentă având în vedere atât diversitatea preocupărilor, necesitatea abordării interdisciplinare dar și cerințele multiple de valorificare a rezultatelor.

În acest sens, orientarea strategică trebuie să satisfacă valorile unui program național de cercetare marină, care, generic ar putea fi dedicat conservării ecosistemului marin și promovării utilizării sale durabile.

Prin dimensiuni și prin particularitățile geografice, geologice și ecologice, Marea Neagră întrunește caracterul de Ecosistem Mare Marine (*Large Marine Ecosystem*). Ecosistemul Mării Negre este suficient de productiv oferind bunuri și servicii pentru recreație, hrană, farmacologie, resurse minerale și navigație.

Impactul utilizării ecosistemului, în special al bunurilor și serviciilor reprezintă o problemă cheie în gestionarea mediului marin.

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018

La scară extinsă ecosistemul este afectat de schimbările climatice globale, care influențează multe aspecte ale biodiversității, distribuției și dinamicii resurselor pescărești.

Efectul acestei presiuni se resimte sub forma următoarelor principale amenințări care acționează în mare măsură: poluarea, degradarea habitatelor, reducerea biodiversității, supraexploatarea resurselor, eroziunea costieră, transferul de specii etc.

Caracterul de mare semiînchisă, un bazin hidrografic uriaș, precum și particularitățile sale hidrobiologice unice fac din Marea Neagră un ecosistem extrem de sensibil și expus la aceste amenințări.

Degradarea progresivă a ecosistemului Marii Negre începută în anii '60 a cunoscut nivele neîntâlnite în alte zone, în special în perioada anilor 1990-1995.

Nu puțini specialiști au apreciat ca perpetuarea acestei situații ar conduce la o iminentă catastrofă ecologică.

În contextul unor importante restructurări și reasezări după 1990 ale sistemului economic și social din țările bazinului de recepție a Mării Negre au fost înregistrate schimbări dinamice în componentele ecosistemului marin caracterizat prin ușoare dar continue îmbunătățiri ale parametrilor fizici și chimici.

În același timp și indicatorii biologici au cunoscut ameliorări chiar dacă uneori asimetrice la nivel structural, funcțional și de productivitate și să manifeste tendințe spre noi stări de echilibru la nivelul biodiversității și resurselor marine vii.

Pe de altă parte, utilizarea mediului marin și costier cunoaște o dezvoltare fără precedent, generând sectoare economice dezvoltate pe criterii de minimă durabilitate.

Urbanizarea și extinderea așezărilor zona costieră, dezvoltarea activităților turistice și recreative, dezvoltarea industriei, inclusiv de prelucrare, pescuitul și acvacultura, transportul naval, producția de energie (incluzând exploatarea off-shore), agricultura sunt cele mai importante sectoare ce trebuie armonizate, planificate și gestionate în manieră integrată pe bază de durabilitate.

Pe acest fundal, se remarcă o creștere pronunțată a frecvenței și amplitudinii fenomenelor extreme cauzate de schimbările climatice al căror efect în multe cazuri este amplificat de impactul intervențiilor umane în mediul marin și costier.

Totodată, presiunile asupra utilizării terenurilor, asupra cadrului natural și habitatelor valoroase se confruntă cu nivele fără precedent în anumite sectoare ale zonei costiere românești.

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018

Prezentată succesiv, starea actuală a ecosistemului marin poate fi asimilată cu o stare de convalescență, în care echilibrul este încă fragil, iar orice altă intervenție adversă majoră poate conduce la efecte dezastruoase.

Instrumente europene care circumscriu la strategia activităților desfășurate de INCDM

O dată cu aderarea la UE a României și Bulgariei, Marea Neagră a devenit mare comunitară supusă politicilor comune ale Comunității Europene.

Recunoașterea la nivel comunitar a problemelor evocate mai sus s-a materializat într-o serie de documente strategice care configurează instrumentele pentru implementarea politicilor europene în domeniul marin. Printre acestea evocăm pe cele mai importante: Inițiativa GMES (Monitoringul global de mediu și securitate), Directiva INSPIRE care cuprinde componenta WISE specializată pentru ape, Directiva Cadru apă și Directiva Moluște, Directiva Habitate, Directiva Păsări și Rețeaua ecologică europeană Natura 2000, Politicile comune pescărești, Politicile maritime europene inclusiv Planificarea spațială maritimă, Directiva Cadru pentru Strategia Mediului Marin, Directiva Managementului Integrat al Zonei Costiere, Directiva Offshore.

Fiecare din instrumentele evocate, conține și elemente informaționale pe care cercetarea marină este chemată să le asigure în cadrul unei politici comune (Programul Cadru 7, Orizont 2020 etc.) incluse în Aria Europeană de Cercetare.

Se poate observa cu ușurință ca toate sectoarele economice legate de mediul marin se regăsesc ca obiect al unor directive speciale.

Obiective generale care definesc strategia activităților INCDM

Prioritățile strategice de dezvoltare ale INCDM pentru cercetarea științifică pentru următorii 4 ani se înscriu în cerințele **Strategiei naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020 - SNCDI 2014 – 2020**, pe baza căreia a fost întocmit și adoptat **“Planul de dezvoltare instituțională a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Marină “Grigore Antipa” pentru următorii 4 ani (2019-2022)**. Acest Plan va fi adaptat, la momentul potrivit, noilor cerințe ale Strategiei naționale pentru perioada următoare (2021-2025).

Scopul general al Strategiei îl constituie aprofundarea cunoașterii mediului marin și asigurarea fondului de date și informații necesare fundamentării științifice a deciziilor la nivel

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018

național, regional și comunitar pentru protecția și dezvoltarea durabilă a mediului marin prin promovarea unei tematici de cercetare unitare și interdisciplinare.

Obiectivele strategice ale strategiei de dezvoltare sunt:

- Poziționarea, pe termen mediu, a INCDM, în topul INCD din România și clasarea programelor de cercetare în topul ierarhiei naționale și regionale ;
- Punerea, cel puțin, a fundamentelor esențiale pentru trecerea, pe termen lung, la posibila redefinire a misiunii asumate de INCDM la categoria „cercetare avansată” și la poziționarea acestuia în topurile internaționale.
- Redefinirea pe specializări și pe colective/departamente de cercetare a obiectivelor prioritare de cercetare științifică, expertizare și consultanță în concordanță cu noile dezvoltări și tendințe manifestate pe plan intern și internațional, precum și cu cerințele Ariei Europene ale Cercetării ;
- Dezvoltarea cercetărilor științifice interdisciplinare, prin întărirea colaborării dintre colectivele și departamentele de cercetare, cercetări capabile de ofertă științifică mai complexă, plurivalentă, flexibilă și mai competitivă;
- Atragerea unor proiecte / programe de cercetare de mare complexitate, responsabilitate și prestigiu pentru ca acestea să corespundă standardelor de evaluare interne și internaționale;
- Asigurarea suportului informațional pentru participare la proiecte de cercetare ale UE și creșterea ratei de succes;
- Îmbunătățirea infrastructurii de cercetare a laboratoarelor prin procurarea de aparatură performantă și mijloace de informatizare, atât din fonduri bugetare (prin atragerea de fonduri structurale) cât și din veniturile proprii obținute din proiectele de cercetare;
- Îndrumarea și elaborarea de teze de doctorat/lucrări de dizertație de interes major pentru mediul marin și costier, care să aibă în vedere dezvoltarea durabilă și asigurarea unui suport financiar din partea utilizatorilor rezultatelor cercetării ;
- Diseminarea rezultatelor, invențiilor și inovațiilor realizate de INCDM ca rezultat al activității CDI ;
- Publicarea rezultatelor activității CDI sub formă de lucrări științifice originale, în publicații de nivel corespunzător care să ridice INCDM pe un nivel superior de clasificare instituțională;
- Întărirea legăturii dintre cercetători, afaceri și educație (triunghiul cunoașterii) în scopul transferului cunoștințelor de la instituția de cercetare către sectorul privat, cu respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018

- Proiectele avute în vedere în cadrul strategiei au menirea să asigure printre altele continuitatea datelor științifice de care dispune oceanologia românească ca principal instrument de analiză și evaluare comparativă a tendințelor de evoluție a ecosistemului marin;

Bazele de date din domeniile oceanografiei fizice, chimice și biologice, cele referitoare la resursele vii marine precum și de morfodinamică costieră acoperă perioada de peste 40 ani, unele depășind chiar 70 ani.

- Strategia urmărește de asemenea promovarea de direcții noi de cercetare marină destinate aprofundării cunoașterii asupra forțelor care guvernează echilibrul ecosistemului marin la interfața indicatorilor de presiune, impact și stare precum și a impactului indus de schimbările climatice.

O direcție specială este alocată identificării posibilităților de producere a toxinelor în cadrul proceselor de înfloriri algale, activitate cu impact social și economic major. Se au în vedere de asemenea, identificarea toxicității diferiților agenți poluanți, găsirea de soluții și tehnologii pentru dezvoltare durabilă a activităților relaționate cu mediul marin, în special a utilizării durabile a resurselor vii și pentru reducerea riscurilor de mediu generate de fenomenele naturale de impactul antropogenic și de schimbările climatice.

- Inovarea trebuie să constituie un pilon important al activității, în special prin soluții și metode din sfera tehnologiei marine și a biotehnologiilor.

- Strategia propusă va susține procesul național de gospodărire integrată a zonei costiere prin asigurarea seriilor de date istorice, a datelor actualizate și a datelor achiziționate în timp real necesare funcționării Secretariatului permanent al zonei costiere și ale Grupurilor de lucru specializate ale acestuia.

O componentă esențială în procesul de gestionare integrată a zonei costiere îl constituie asigurarea datelor și informațiilor necesare implementării Directivelor europene aplicabile mediului marin și costier respectiv: Directiva Cadru Apă, Directiva Cadru pentru Strategia Mediului Marin, Directiva Habitare, Directiva Moluște, etc.

În același timp dezvoltarea durabilă a zonei costiere impune necesitatea elaborării studiilor de impact a activităților economice, studii care impun existența unor informații și date istorice pentru cele mai relevante locații marine potențiale pentru aceste tipuri de activități.

- În final, prin natura sa, strategia trebuie să constituie un instrument important pentru asigurarea informațională a colaborării regionale și internaționale vizate fiind în primul rând Convenția

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018

pentru protecția Mării Negre împotriva poluării, Acordul pentru conservarea cetaceelor din Marea Neagră și Marea Mediterană (GFCM) dar și Convenția internațională pentru reglementarea vânătorii balenelor, Comisia științifică a Marii Mediterane (CIESM), Consiliul Marin European (EMB), etc.

În implementarea acestor aranjamente internaționale, INCDM a primit responsabilități concrete din partea MAP, care impun realizarea de rapoarte și evaluări bazate pe cele mai recente date și informații.

În concluzie rezultatele prevăzute a se obține prin implementarea obiectivelor Strategiei vor contribui și la realizarea următoarelor deziderate majore:

- valorificarea capacității de expertiză științifică a INCDM în asistarea procesului decizional legat de protecția și dezvoltarea durabilă a mediului marin și a zonei costiere;
- continuarea dezvoltării capacității instituționale a cercetărilor marine românești;
- asigurarea fondului de informații de bază aferente implementării directivelor europene referitoare la mediul marin;
- contribuții la asigurarea datelor necesare elaborării anuale a Raportului național privind starea mediului marin;
- contribuții la facilitarea implementării gospodăririi integrate a zonei costiere și la asigurarea securității ecologice a zonei costiere;
- dezvoltarea soluțiilor inovative în tehnologiile marine și transferul către utilizatori (pescărie, transport, turism, industria offshore, etc.);
- dezvoltarea cooperării regionale în cadrul acordurilor și convențiilor la care România este parte;
- participarea la mari consorții europene pe tematici de interes și a Strategiei Naționale de CDI;
- realizarea prevederilor Programului de guvernare 2018-2020 și integrarea în Uniunea Europeană a cercetării (ERA).

VIZIUNEA

Viziunea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” (INCDM) este de a se menține ca lider național în domeniul său de activitate și de a-și spori recunoașterea internațională în domeniul cercetărilor și serviciilor pentru dezvoltarea durabilă a activităților maritime în mediul marin și costier.

Viziunea se bazează pe cei 3 piloni principali ai **Strategiei naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020 - SNCDI 2014 – 2020** și anume:

- Pilonul 1. Afirmare la nivel regional și internațional;
- Pilonul 2. Excelență prin internaționalizare;
- Pilonul 3. Leader regional în domeniul său de activitate.

MISIUNEA

Misiunea INCDM este de a asigura desfășurarea optimă a activității de cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în domeniul oceanografiei, ingineriei marine și costiere, ecologiei și protecției mediului marin, precum și al gestionării resurselor vii la Marea Neagră sau alte zone marine de interes prin elaborarea de soluții, servicii și tehnologii în scopul dezvoltării durabile a activităților maritime, în particular pentru utilizarea sustenabilă a resurselor marine și pentru reducerea riscurilor ambientale datorită fenomenelor naturale precum și a impactului schimbărilor antropice și climatice.

VALORI PROMOVATE ÎN ACTIVITATEA INCDM

INCDM aspiră permanent către descoperirea noului în toate formele sale, către generarea de excelență în cercetare, către întreținerea unui mediu propice cercetării de înaltă calitate, prin pasiunea pentru cunoaștere și inovare a cercetătorilor săi.

Ne bazăm demersul pe:

- standarde profesionale de excelență în activitatea CDI și servicii
- libertate de gândire și exprimare;
- integritate și etică în cercetare;
- angajare, responsabilitate, garanție pentru clienți;
- munca în echipe multidisciplinare în acord cu complexitatea problematicilor abordate;
- gestionarea responsabilă a resurselor;

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018

- respect față de lege și mediul înconjurător;
- respect față de institut, colegi, clienți, parteneri;
- promovarea principiului egalității de șanse fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018.

DIRECTOR GENERAL,
Dr.ing. Simion NICOLAEV

Acest document a fost aprobat în ședința Comitetului de Direcție din 08.11.2018 și ședința extraordinară a Consiliului Științific din 08.11.2018